

JOUW HUIS
EEN 2^E THUIS?

pleegzorg.nl

Beste lezer

Wat is er waardevoller dan een kind de zorg en aandacht geven die het nodig heeft? Ook als ze niet van jezelf zijn, kun je kinderen omarmen en van grote betekenis zijn in hun leven. In deze brochure delen verschillende pleegouders hun ervaringen met pleegkinderen. Het zijn mooie en - ook dat hoort erbij - minder mooie momenten.

Het zijn ervaringen die ik direct herken. Ruim elf jaar geleden besloot ik zelf om pleegouder te worden. Deze beslissing heeft mijn leven ingrijpend veranderd en verrijkt. Mijn ervaringen als pleegouder zijn van grote waarde voor mijn werk als bestuurder in de jeugdzorg.

Deze brochure is bedoeld als eerste kennismaking met de wereld van pleegzorg. Ik hoop dat het duidelijker maakt over hoe het is om voor een pleegkind te zorgen. En tegelijk kan ik me ook voorstellen dat alle verhalen leiden tot nieuwe vragen. Dat is logisch: ieder kind, ieder (pleeg)gezin is anders en pleegzorg wordt door iedereen anders ervaren.

Schroom dus niet om contact met ons op te nemen als je meer wilt weten over (de verschillende vormen van) pleegzorg. Je bent meer dan welkom!

Met vriendelijk groet,

Nicolien van den Berg

Bestuurslid Jeugdzorg Nederland

INHOUDSOPGAVE

- 04 PLEEGZORG IN HET KORT**
- 08 "OPGROEIEN GAAT MET VALLEN EN OPSTAAN"**
Patricia en Sabina vertellen over voltijdpleegzorg
- 06 "IK BEN ZO BLIJ DAT JE ER BENT"**
Brustina vertelt over deeltijdpleegzorg
- 10 "EEN GEZIN ALS ALLE ANDEREN"**
Elma en Arjan vertellen over crisispleegzorg
- 12 JOUW HUIS EEN 2^E THUIS?**
De route naar pleegzorg

Colofon

Pleegzorg Nederland dankt alle geïnterviewden voor hun medewerking aan dit magazine. Om hun privacy te beschermen, zijn de personen op de foto's niet de personen uit de interviews.

Copyright:
Pleegzorg Nederland

Concept, creatie, tekst:
Happy Horizon Non-profit

PLEEGZORG IN HET KORT

Pleegzorg is een vorm van jeugdhulp waarbij een kind (tijdelijk) in een ander gezin gaat wonen. De pleegouders nemen dan de verzorging en opvoeding over, maar de pleegkinderen blijven wettelijk kinderen van hun ouders. Pleegzorg kan uitkomst bieden als ouders niet in staat zijn om hun kind(eren) de juiste zorg en aandacht te geven.

Er zijn verschillende vormen van pleegzorg, afhankelijk van de behoefte van het kind en de ouders. Soms is het voor korte tijd, soms juist voor een langere periode. Een kind kan de hele week bij een pleeggezin wonen, of alleen in het weekend of tijdens de vakanties.

Het is belangrijk dat kinderen opgroeien in een vertrouwde gezinssituatie. Opvang bij familie of vrienden is voor het kind vaak het beste. Als dit niet lukt, zoekt de betreffende pleegzorgorganisatie verder naar een optimale match in de regio.

Ouders blijven ouders

Een pleegkind is een kind dat tijdelijk wordt verzorgd en opgevoed door anderen dan de eigen ouders. Er is daarbij géén sprake van adoptie: de ouders blijven wettelijk de ouders.

Vertrouwde gezinssituatie

Zoals gezegd is het belangrijk dat kinderen opgroeien in een vertrouwde gezinssituatie. Dat kunnen bijvoorbeeld vrienden, buren, grootouders of iemand anders uit het netwerk zijn. En de samenstelling van het gezin kan ook in allerlei vormen. Zo kun je ook pleeggezin zijn met twee vaders of moeders, maar ook als alleenstaande ouder. Het belangrijkste is dat je een kind een stabiele leefsituatie kunt bieden.

Daarnaast moet een pleegouder minimaal 21 jaar zijn en openstaan voor begeleiding van de pleegzorgorganisatie.

Behoeftte aan nieuwe pleeggezinnen

Voor ieder pleegkind wil je een perfecte match kunnen maken. Daarom zijn er veel meer pleeggezinnen nodig. De zoektocht naar een geschikt pleeggezin is ingewikkeld en duurt door het tekort aan pleegouders te lang. We willen pleegkinderen niet onnodig laten wachten en snel een fijne en veilige plek kunnen bieden. Er zijn regionale verschillen, maar in heel het land zijn nieuwe voltijd- en deeltijdpleeggezinnen meer dan welkom.

BELANGRIJKE VRAGEN...

Moet een pleegkind een eigen kamer hebben?

Bij voorkeur wel. Pleegkinderen hebben vaak veel meegemaakt en hebben ruimte nodig om zich af en toe te kunnen afzonderen. Bij weekendpleegzorg is dit minder urgent.

Is een pleegkind van dezelfde leeftijd als mijn eigen kind een goed idee?

Een paar jaar verschil is verstandig. Kinderen hebben dan het gevoel een eigen plek in het gezin te hebben. Als een pleegkind door bepaalde gebeurtenissen een achterstand heeft opgelopen, is het niet fijn om zichzelf dagelijks te meten met een leeftijdgenoot. En voor uw eigen kind kan een klein leeftijdsverschil zijn eigen plekje in het gezin bevestigen.

Moet een pleegkind op de eigen school blijven?

Dit heeft meestal de voorkeur, omdat een stabiele basis belangrijk is voor een kind. In praktische zin is dit niet altijd haalbaar. En soms wordt er ook bewust voor gekozen om een kind een frisse start op een andere school te geven.

Is er een maximumleeftijd voor pleegouders?

Het verschilt per vorm van pleegzorg hoe belangrijk leeftijd is. Bij deeltijd pleegzorg en crisisopvang speelt de leeftijd van pleegouders een minder grote rol. Bij langdurende plaatsing van kinderen jonger dan vier jaar is de leeftijd van pleegouders juist van wezenlijk belang.

Krijg ik als pleegouder een financiële vergoeding?

Pleegouders ontvangen een onkostenvergoeding. De Belastingdienst of andere overheidsinstellingen tellen deze vergoeding niet als inkomen mee. De hoogte van de vergoeding hangt af van de leeftijd van het pleegkind. Bij crisisopvang is er de eerste vier weken een toeslag voor de extra kosten die pleegouders maken.

Kan ik mijn carrière combineren met pleegzorg?

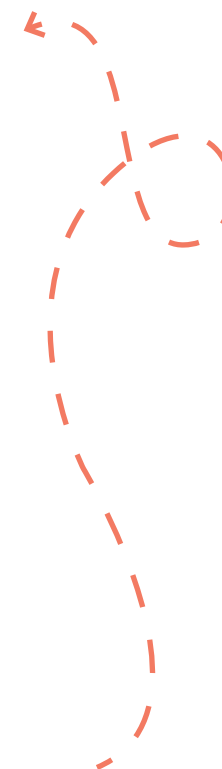
Ook bij een langdurige plaatsing vragen we pleegouders niet om te stoppen met werken. Het kan juist fijn zijn om een leuke baan naast het gezin te hebben. Maar de zorg voor een pleegkind vraagt wel veel tijd en is daarmee wel onderwerp van gesprek bij een mogelijke match.

Kan ik als alleenstaande wel pleegouder worden?

Jazeker. Ieder pleegkind heeft iets anders nodig van een (tijdelijke) opvoeder. Per situatie zal worden bekeken of de behoefte van een pleegkind aansluit op het aanbod van een pleeggezin.

Kan ik een pleegkind adopteren?

Dat is in principe niet mogelijk. In uitzonderlijke gevallen kunt u na verloop van tijd als pleegouder 'pleegoudervoogdij' verkrijgen over het pleegkind. Maar het is belangrijk dat ouders zo veel mogelijk een rol blijven spelen in het leven van hun kind.

"OPGROEIEN GAAT MET VALLEN EN OPSTAAN"

Hun eigen kinderen studeren en wonen inmiddels op zichzelf. Maar voor 'empty-nest gevoelens' hebben Patricia en Sabina beslist geen tijd. Ze zijn namelijk veel te druk met hun vier pleegkinderen, die variëren in leeftijd van een tot zes jaar. Bovendien vinden hun eigen kinderen het thuis zó gezellig, dat ze een keer per week komen eten!

Patricia en Sabina hebben ruime werkervaring binnen het speciaal onderwijs. Die kennis en vaardigheden komen goed van pas in de dagelijkse opvoeding.

Keuze voor jonge kinderen

Toen het stel begon met pleegzorg stond een ding vast: ze wilden zorgen voor kinderen die veel jonger waren dan hun eigen kinderen. "We wilden voorkomen dat ze in elkaars vaarwater zouden komen. Ook dachten we dat de invloed van eventueel moeilijk gedrag op onze eigen kinderen dan minder groot zou zijn. Je eigen kind zit als het ware in je ziel. Van een pleegkind kun je heel veel houden maar toch is het anders. En een kind dat aan je zorg wordt toevertrouwd weer laten gaan als het voor je eigen kind niet werkt, wilden we voorkomen."

Het opvoeden van de pleegkinderen vraagt veel qua planning, aandacht en schakel vaardigheden. De kinderen waar we voor zorgen hebben allemaal wat meegemaakt. We houden er rekening mee dat we van alles kunnen tegenkomen, maar willen geen beren op de weg zien. We weten dat we dit samen kunnen en willen."

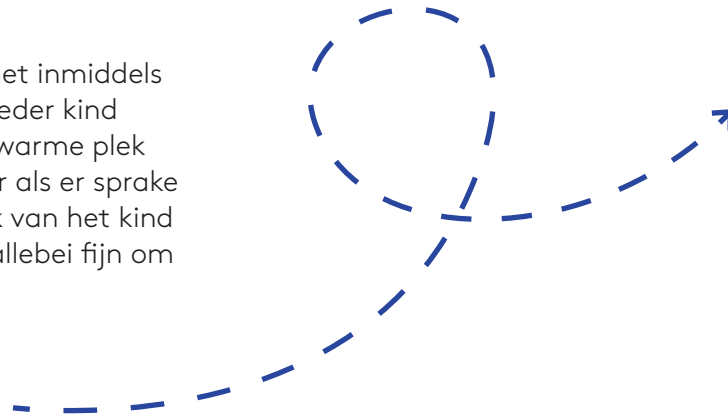
"Opvoeden is altijd
onvoorwaardelijk
en liefdevol"

Volle rugzak

Voor Patricia en Sabina is het inmiddels hun leven."Wij vinden dat ieder kind recht heeft op een veilige, warme plek als het thuis niet lukt. Zeker als er sprake is van trauma en de rugzak van het kind al zo vol is. We vinden het allebei fijn om

dan iets te kunnen betekenen. Dat betekent niet dat het gemakkelijk is, integendeel. Opgroeien gaat met vallen en opstaan en daar hoort ook verdriet, boosheid en onbegrijpelijk gedrag bij."

"Zeker bij de kleintjes weet je niet wat je kan verwachten. Maar we weten wél wat een kind van óns kan verwachten. Wij zijn er door dik en dun voor de kinderen en proberen ze te behoeden voor nog meer trauma."

VOLTIJDPLEEGZORG

Wanneer een kind een tijdje niet thuis kan wonen, gaat pleegzorgorganisatie op zoek naar een gezin waar het kind iedere dag verblijft. De pleegouders nemen dan (tijdelijk) de opvoeding en verzorging over. Het is fijn als een kind terecht kan bij familie of vrienden. Lukt dat niet, dan gaan we op zoek naar een ander pleeggezin in de buurt.

Soms betekent voltijd dat een kind alle dagen naar het tweede thuis gaat. Afhankelijk van de situatie kan het ook voor meerdere jaren zijn. Als een plaatsing langer dan een jaar duurt, spreken we van langdurige pleegzorg.

“IK BEN ZO BLIJ DAT JE ER BENT”

Brustina en Johan zorgden vijf jaar lang om het weekend voor pleegdochter Amy. Het was op het laatst een roerige periode, maar toch kijkt Brustina met een tevreden gevoel terug op haar ‘eerste pleegzorgliefde’. De zorg voor Amy maakte haar sterker waardoor Brustina wist wat haar roeping was.

Amy was twaalf jaar toen ze voor het eerst bij Brustina en Johan kwam. Ze hadden gelijk een klik en jarenlang verliepen de weekenden heel soepel. Maar gaandeweg werden Amy's problemen te groot. “Ze gebruikte drugs en alcohol en de situatie liep behoorlijk uit de hand. Ik had destijds nog twee kleine kinderen in huis en dat ging niet langer samen met Amy.”

“Ik heb heel
wat afgehuild”

Ontroerend moment

Brustina besloot de deur dicht te doen. “Ik heb heel wat afgehuild, maar ook gedaan wat ik kon. Afstand nemen was het beste voor iedereen.” Ze zagen elkaar een paar jaar niet, maar Brustina bleef aan haar denken. “Ik zag Amy voor

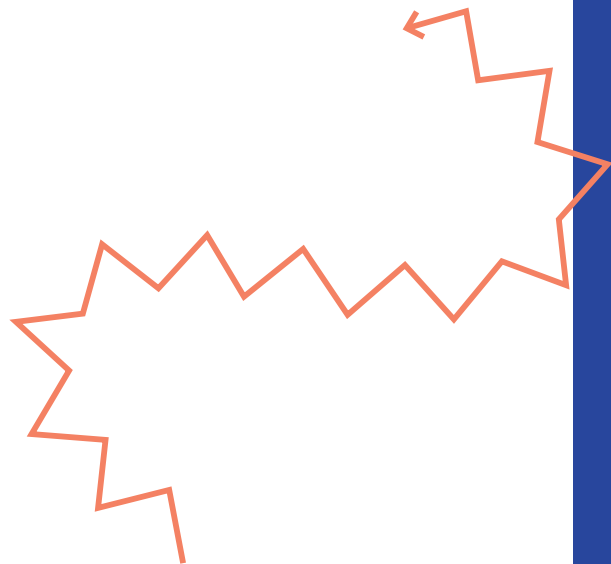
het eerst weer op een begrafenis. Toen ik haar op de schouder tikte, draaide ze zich om en stortte zich direct in mijn armen. 'Ik ben zo blij dat je er bent', zei ze. Het was een ontroerend moment."

Toen Amy niet meer bij hen kwam, merkte Brustina dat ze het pleegouderschap niet kon afsluiten. "Na een tijdje ging het weer kriebelen; ik besepte dat ik ermee wilde doorgaan." Dat opende vier jaar geleden de deur naar een nieuw pleegkind: Stine. "Ze heeft veel meegemaakt, dus het is opnieuw pittig. Maar het gaat ook heel goed."

*"Zorgen voor kind
is mijn aandeel in
de wereld"*

Sterker geworden

Brustina kijkt met een tevreden gevoel terug op haar tijd met Amy. "Ik ben er sterker door geworden. Na Amy's vertrek voelde ik heel sterk dat ik pleegmoeder wilde blijven. Dat ene zinnetje op die begrafenis – 'ik ben zo blij dat je er bent' – oversteeg alle moeilijkheden van vroeger. Veel mensen vinden het knap wat ik doe, maar zo voelt dat helemaal niet. Het is gewoon mijn roeping, mijn aandeel in deze wereld."

DEELTIJDPLEEGZORG

Soms heeft een kind een 'adempauze' nodig omdat het thuis onrustig of onveilig is. Deeltijd pleegzorg kan dan een mooie oplossing zijn. Het kind komt bijvoorbeeld in het weekend, de vakanties of een vaste dag in de week naar een pleeggezin.

Deeltijd pleegzorg wordt ook ingezet om (pleeg)ouders te ontlasten. Daarmee worden problemen of uithuisplaatsing vaak voorkomen. Kinderen die uit huis geplaatst zijn en in een gezinshuis of leefgroep wonen, vinden het ook fijn om regelmatig in een gezin te verblijven.

“EEN GEZIN ALS ALLE ANDEREN”

Vorig jaar verhuisden Elma en Arjan naar een huis met maar liefst zes slaapkamers. Op die manier konden ze alle kinderen een eigen kamer bieden. Hun adoptiezoon is inmiddels 19 jaar. Daarnaast hebben ze een pleegdochter van 17, een tweeling van 16 en een pleegzoon van bijna 13. Het lijkt een bijzondere samenstelling, maar zelf spreken Elma en Arjan van “een gezin als alle anderen”.

Toen Elma in het basisonderwijs werkte, wilde ze tijdens de schoolvakanties graag iets betekenen voor kinderen. Het begon met drie kinderen die in de zomer- en herfstvakanties kwamen logeren. Al snel werd hun huis ook in het weekend een tweede thuis voor de kinderen. Uiteindelijk besloten ze hun huis open te stellen voor crisispleegzorg.

“Je hecht je aan de kinderen en dan gaan ze weer weg”

Moeilijke momenten

Hun huidige pleegkinderen kwamen ooit in een crisissituatie bij hen wonen en zijn nooit meer weggegaan. Maar er waren ook kinderen die teruggingen naar hun ouders of bij een ander pleeggezin gingen wonen. “Natuurlijk zijn dat moeilijke momenten”, vertelt Arjan.

“Je hecht je aan de kinderen en dan gaan ze weer weg. Tegelijkertijd was dit ook heel mooi, omdat ze teruggingen naar hun ouders. Dat gun je ieder kind!”

Ze starten de dag altijd samen, maar daarna heeft iedereen zijn eigen programma. “Wat dat betreft zijn we niet bijzonder”, zegt Elma. “Het grootste verschil met andere gezinnen is het contact met onze pleegzorgbegeleider en de voogden. Zeker tijdens de crisisopvang hebben we veel contact met de familie van het kind.”

Sociaal netwerk

Het opvangen van pleegkinderen gaat Elma en Arjan goed af. Wel benadrukken ze het belang van een goed netwerk. Zonder een sterk sociaal vangnet zou het veel lastiger zijn. “Zeker toen ze een pleegkindje hadden dat regelmatig naar het ziekenhuis moest voor operaties en controles, was het netwerk onmisbaar.”

Elma benadrukt ook hoe belangrijk de samenwerking met de pleegzorgorganisatie is. “Wij hebben een vaste pleegzorgbegeleider voor alle pleegkinderen. Zij kent de ins en outs van ons gezin, dat is heel waardevol. Arjan vult aan: “Pleegzorg kan zeker pittig zijn, maar je hoeft het niet alleen te doen!”

Hartstikke mooi

Sommige mensen twijfelen over pleegzorg omdat het misschien té pittig zal zijn. “We horen vaak dat mensen pleegouder willen worden, maar twijfelen omdat het te moeilijk kan zijn”, vertelt Arjan. “Je kunt bang zijn voor alles wat er kán gebeuren, maar dat hoeft echt niet te gebeuren. Als pleeggezin kun je kinderen zoveel geven - het is hartstikke mooi om te doen!”

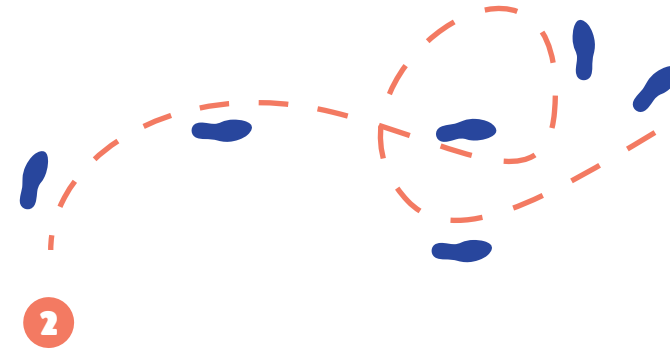
CRISISPLEEGZORG

Als de situatie thuis zo ernstig is dat een kind direct weg moet, is crisisopvang de beste oplossing. Het kind wordt dan direct opgevangen en blijft zo kort mogelijk in het pleeggezin. Vaak zijn deze gezinnen speciaal beschikbaar voor crisispleegzorg.

Soms kan een kind na de crisis weer naar huis, soms verhuist het voor langere tijd naar een pleeggezin. Als de ouders niet meer voor hun kind kunnen zorgen, verandert dit in langdurige pleegzorg. Het kind blijft dan bij een pleeggezin wonen, vaak tot het 21 jaar is.

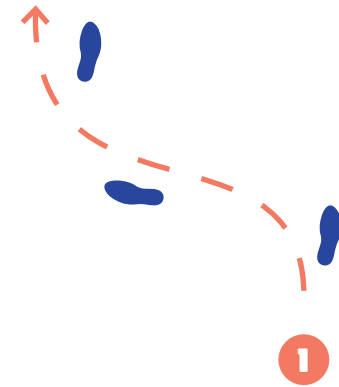
JOUW HUIS EEN 2^E THUIS?

2

Informatiepakket

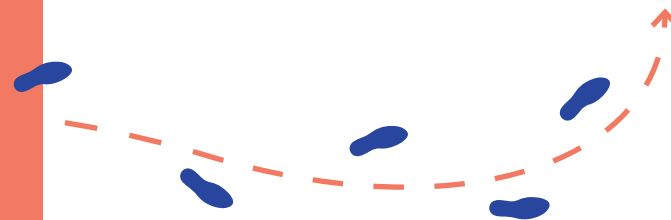
Het informatiepakket geeft een eerste inkijkje in de wereld van pleegzorg. Lees ervaringsverhalen en krijg antwoord op de eerste vragen.

1

Pleegzorgtest

Nieuwsgierig naar pleegzorg? Doe de pleegzorgtest en ontdek of je klaar bent voor de volgende stap.

3

Informatieavond

Bezoek een informatieavond en stel je vragen aan een pleegzorgprofessional of een ervaren pleegouder. Deze bijeenkomst is geheel vrijblijvend.

4

Aanmelding

Wil je verder met pleegzorg, meld je dan aan bij een pleegzorgorganisatie die bij je past én actief is bij jou in de regio. Kijk op www.pleegzorg.nl/pleegzorgorganisaties

5

Voorbereiding

Tijdens de voorbereidingsbijeenkomsten leer je meer over pleegzorg en alle aspecten die hierbij komen kijken. Ook ontdek je welke vorm van pleegzorg het beste bij je past.

6

Gezinsonderzoek/acceptatie

De gezinsonderzoeker bekijkt of het pleegouderschap bij je past en waar je eventueel hulp bij nodig hebt.

7

Matching

Nadat je geaccepteerd bent als pleegouder is het wachten op een eerste match. Hoe lang dit duurt is niet te voorspellen. Voor het succes van de pleegzorgplaatsing is een goede match erg belangrijk.

**JOUW HUIS
EEN 2^E THUIS**

pleegzorg.nl